

Reisadviezen

Boodschap: Reizen is een risico, ook deze winter. Reis niet naar het buitenland en Caribisch deel van het Koninkrijk tot medio januari, tenzij strikt noodzakelijk.

Voorliggende besluit:

1. Het reisadvies aanpassen in de lijn met de boodschap en alle Europese landen, inclusief het Caribisch deel van het Koninkrijk op oranje (hiermee wordt afgeweken van de huidige systematiek met betrekking tot reisadviezen) **OF**
2. Huidige systematiek aanhouden (dit betekent dat sommige landen nog op geel staan, ingewikkelde communicatieboodschap).

Aanleiding:

- Conclusie BWO is dat OMT-advies om tot half januari niet op vakantie naar het buitenland te gaan moet worden overgenomen. Dat kan met optie 1 of 2 hierboven. Het gele reisadvies ("er zijn risico's") verhoudt zich niet goed tot de boodschap "reis niet, tenzij strikt noodzakelijk"
- Buitenlandse reizen en vakanties vormen een risico voor import en verspreiding van COVID-19, zo blijkt uit het OMT advies. Dit blijkt uit ervaringen van de zomervakantie.
- Quarantaine-adviezen na terugkomst van een 'code oranjeland' worden maar door 27% van de reizigers volledig nageleefd.
- De verwachting is dat de epidemiologische situatie in de wintervakantieperiode in Nederland en in de meeste Europese landen nog niet onder controle is.

Doelen:

- **Alleen samen:** Risico beperken voor import en verspreiding van geïnfecteerde gevallen in Nederland door terugkomende reizigers.
- **Solidariteit:** Risico beperken van verspreiding van geïnfecteerde gevallen in het buitenland door reizende personen uit Nederland.
- **Voorspelbaarheid:** tijdige duidelijkheid zodat mensen voorbereid zijn en niet nu vakanties gaan boeken die zij later moeten annuleren; dit laatste zorgt voor onrust.

Aanpak

- Communicatie dinsdag: **timing reisboodschap congruent met advies 'blijf zoveel mogelijk thuis' voor NL.**

Reisadviezen- overwegingen

Huidige reisadviezen

- **Onduidelijke communicatie:** Huidige systematiek leidt tot onduidelijkheid en onnodige reizen. Voorstel kan zijn om in de communicatie bij elk reisadvies te beginnen met de zinsnede: "de Nederlandse overheid adviseert om niet naar het buitenland te reizen."
- **Huidig reisadvies:** op basis van het laatste advies van het RIVM zullen vanaf dinsdag (03/11) alleen delen van Zweden en Griekenland geel zijn, evenals de Canarische eilanden en delen van Caribisch Nederland. De rest van Europa, en alle landen buiten Europa, zijn oranje (of rood).
- **Risico verspreiding:** Buitenlandse reizen en het gedrag op vakantiebestemmingen vormen een risico voor import en verspreiding van COVID-19: in de zomervakantie zijn veel personen met COVID-19 terug gekomen van vakantie in het buitenland.
- **Vermindering reisbewegingen:** Indien gebied oranje, annuleren reisorganisaties hun pakketreizen daarnaartoe. Reguliere lijnvluchten (KLM, Transavia) maar ook andere vervoersbewegingen (over de weg, spoor e.a.) kunnen doorgang vinden, maar in de praktijk neemt de vraag af naar reizen naar oranje gebied en dus ook het aantal reisbewegingen. Dit heeft een negatief effect op de reisbranche en vervoersbranche.
- **Verhouding tot vraag om meer Europese coördinatie:** Verhouding maatregel tot vraag om meer Europese coördinatie: vorige week in Europese Raad afgesproken om COVID-19 maatregelen meer te coördineren. Op 13 oktober door min.BZ namens NL raadsaanbevelingen aangenomen waarin wordt opgeroepen om géén maatregelen te nemen voor gebieden die voor ECDC als laag risico gebied worden beschouwd. Daar wijken we unilateraal van af door het politieke besluit te nemen om alle landen op oranje te zetten. Proportionaliteit van deze uitzondering moet worden toegelicht volgens BZ. Ook de motie Dijkstra vraagt om een gecoördineerde internationale aanpak.
- **Consequenties voor Caribisch deel van het Koninkrijk:** De consequenties van een oproep om niet op vakantie te gaan voor de toeristische sector van het Caribisch deel van het Koninkrijk zijn groot; (roep om) financiële compensatie (aanvullend steunpakket) met name waar het Caribisch Nederland betreft (verantwoordelijkheid NL).
- **Consequentie voor quarantainemaatregel:** Het aanpassen van de reisadviezen heeft ook impact op de quarantainemaatregel; dan geldt voor alle reizigers 10 dagen quarantaine na aankomst in NL.
- **Familiebezoek:** Na familiebezoek in hoogrisicogebied ga je bij terugkeer in Nederland 10 dagen in quarantaine. Voor quarantaine in het algemeen geldt dat deze mag worden onderbroken onder een aantal bijzondere omstandigheden, zoals uitzonderlijk familiebezoek. Het gaat dan om bijvoorbeeld het bezoek van een terminaal ziek familielid en het bijwonen van een begrafenis van eerste of tweedegraadsfamilielieden. Een uitzondering voor familiebezoek in oranje gebieden is onverstandig, omdat de meeste besmettingen plaatsvinden thuis en in de familiesfeer.

Beslispunt - gevolgen negatief reisadvies voor quarantainemaatregel

Huidige situatie: reizigers die terugkomen uit landen die door het RIVM onveilig (oranje) worden geacht, gaan 10 dagen in quarantaine. Er zijn ook landen die om andere redenen een oranje reisadvies hebben, bijvoorbeeld vanwege een quarantaineplicht in het land van bestemming voor inreizende Nederlanders. Terugkerende Nederlanders uit die landen hoeven niet in quarantaine. De naleving van de quarantainemaatregel is gebrekkig (27% leeft deze volledig na). Er wordt gewerkt aan een registratiesysteem voor reizigers (o.a. om quarantaine beter te doen naleven). Daarnaast wordt bekeken, o.a. door het OMT, welk effect sneltesten kunnen hebben op de quarantainemaatregel.

- Voorstel: dringend advies aan alle reizigers die terugkeren uit het buitenland in quarantaine te gaan bij terugkomst. We raden reizen naar het buitenland af vanwege de veiligheid. Het is dan ook logisch om terugkerende reizigers te vragen in quarantaine te gaan. Dit bevordert de begrijpelijkheid en de naleving van het negatieve reisadvies. De bestaande uitzonderingen voor bijvoorbeeld grenswerkers blijven bestaan. Dit voorstel is strijdig met de (niet-bindende) Europese afspraken die hierover zijn gemaakt.
- Alternatief: dringend advies aan alle reizigers die terugkeren uit een hoog risicogebied in het buitenland in quarantaine te gaan bij terugkomst. Op basis van het advies van het RIVM beheert BZ een lijst waar deze landen opstaan.
- Eventuele onduidelijkheid over dit advies kan de naleving van de quarantainemaatregel verslechteren. Dit voorstel is in lijn met de Europese afspraken.

NB: de bestaande uitzonderingen voor de quarantainemaatregelen (reisdoelen) worden verduidelijkt en waar nodig (zoals voor grenswerkers) aangepast.

Beslispunt - Caribisch deel Nederlands Koninkrijk

Scenario 1: binnen Europa en buitenland alles op oranje inclusief Caribisch deel van het Koninkrijk.

- Deze route volgen betekent enorme implicaties voor de economieën op de eilanden die voor een groot deel afhankelijk zijn van het toerisme (ook uit VS). De uitstraling naar de rest van de wereld wordt hiermee ook negatief: is het wel veilig om daarheen te gaan? Terwijl dit de facto misschien wel het geval is.
- Waarom niet naar Bonaire en wel naar Texel of Maastricht (allemaal NL).
- Voor CN met name Bonaire betekent dit een extra steunpakket, immers directe verantwoordelijkheid van NL voor CN. Ook nu we zojuist met Curaçao een akkoord hebben bereikt over een steunpakket kan dit extra financiële consequenties betekenen.
- Dit heeft ook gevolgen voor de precaire relatie met de (ei)landen.

Scenario 1b: binnen Europa en buitenland alles op oranje

- Caribisch deel van het Koninkrijk is géén buitenland dus valt buiten deze scope.
- VWS (met RIVM) werkt momenteel aan een goed afwegingskader voor het Caribisch deel van het Koninkrijk waarbij naast de besmettingsgraad rekening wordt gehouden met de kleinschaligheid, capaciteit zorg ter plaatse (curatief en publiek) en de genomen maatregelen ter plaatse.
- Komende twee weken wordt dit samen met BZK en de (ei)landen uitgewerkt en zal dit resulteren in een afwegingskader met heldere verantwoordelijkheden en beoordelingskaders. Op basis daarvan wordt een codering gemaakt die niet-Nederlandse toeristen niet afschrikt als daartoe geen aanleiding is.
- De optie van de dubbele codering van BZ kan dan hier ook op toegepast worden.

Scenario 2: huidige systematiek aanhouden

- Op basis van huidig afwegingskader zou een verandering van de codering voor een aantal eilanden op zijn plaats zijn. Bonaire zou naar geel kunnen en dit geldt ook voor Aruba en Sint Maarten lijkt ook de goede kant op te gaan.
- Aruba en SXM zijn ook afhankelijk van toeristen uit VS. Zodra het afwegingskader is aangepast op basis van het bovenstaande zullen de adviezen worden aangepast. Zo is voor iedereen helder wanneer en op basis.

Financiële consequenties reis- en vervoerbranche

- De maatregelen hebben financiële consequenties voor de reisbranche en vervoersector. Wanneer nodig wordt hiervoor extra compensatie geregeld.
- I&W quick-scan voor vervoersector levert het beeld op dat de afspraken binnen het bestaande steunpakket grotendeels dekkend zijn.
- **PM: NS internationaal/Thalys/Eurostar? (EZK en IenW)**
- Specifieke steun is nodig voor de touringcarsector. Ook hier valt (een deel van) de vraag weg door het strengere reisadvies. Door het seizoensgebonden karakter van de sector en het te lage 'vaste lasten percentage' van de TVL, zijn de huidige steunmaatregelen onvoldoende voor de sector.
- Bestaande steun: Om er zeker van te zijn dat consumenten financieel geen risico lopen bij het accepteren van een pakketreisvoucher met SGR-dekking, heeft het kabinet het fonds van de Stichting Garantiefonds Reisgelden versterkt met een leningsfaciliteit van 150 miljoen euro. Ook voor 2 kleinere fondsen (VZR en GGTO) is 10 miljoen gereserveerd voor dit doel. MKB-Reisondernemers en vervoerders kunnen gebruik maken van TVL2.
- Aanvullend voorstel: Samen met de sector wordt voor 1 december voorstel voor een kredietfaciliteit (voucherbank) opgesteld. Reisorganisaties krijgen met tussenkomst van SGR een lening van de overheid om de vouchers direct terug te betalen aan de consumenten. Vervolgens dienen de reisorganisaties het geleende bedrag terug te betalen aan de overheid. De leningsfaciliteit zal ongeveer €500 miljoen vereisen. Gezien totale sluiting van de buitenlandse markt voor langere tijd en de non-refundable annuleringskosten wordt voorgesteld een aanvullende subsidie gekoppeld aan TVL.

Financiële consequenties **consument**

Consequenties optie 1:

- Een pakketreis kan de consument meestal annuleren op basis van het reisadvies (als de bestemming onveilig is: oranje/rood). Als de reissector onvoldoende compensatie krijgt, kan de ANVR deze lijn wijzigen. Dan komt de consument in een lastig parket terecht en zal deze sneller geneigd zijn toch te gaan reizen.
- Een vlieg- of bij treinreis kan de consument meestal niet annuleren op basis van het reisadvies. Dit hangt af van de coulancregeling van de maatschappij. N.B. Je krijgt wel geld/voucher terug als de maatschappij zelf de reis annuleert n.a.v. een negatief reisadvies.
- Een negatief reisadvies heeft dus impact op annuleren reis en of de consument geld/voucher krijgt.

Consequenties optie 2:

Het gebrek aan compensatie (geld/voucher) kan reden zijn om toch op vakantie te gaan naar geel gebied.

- Voorstel: afspraak met de reis- en vervoerbranche dat, ongeacht de reisadviezen (kleuren), consumenten geld/voucher krijgen als zij besluiten te annuleren.
- Mogelijk om hiervoor extra middelen te reserveren als overheid om reisbranche te stimuleren mee te werken aan de oproep om niet naar het buitenland op vakantie te gaan. Ook de kredietfaciliteit (voucherbank, zie vorige sheet) is noodzakelijk.

Annuleringsverzekeringen: Het veranderen van het reisadvies heeft in dit kader vrijwel geen impact. Een reisannuleringsverzekering richt zich doorgaans alleen op gebeurtenissen die de verzekerde zelf overkomt (ziekte ed.) en dus niet op externe omstandigheden.

Reisverzekeringen: Bij reizen naar gebieden met een oranje of rood reisadvies zijn reizigers mogelijk onverzekerd. Er zijn reisverzekeraars die in dergelijke geval helemaal geen dekking bieden, maar er zijn ook reisverzekeraars die dan alleen dekking bieden voor risico's die niet corona-gerelateerd zijn.

Juridische consequenties

Handhaafbaarheid:

- Handhaven op reisadviezen kan formeel niet, het blijft acteren op een advies. Het is niet de inzet om de grenzen te sluiten.
- Handhaving (ook in de grensstreken) gebeurt momenteel op de bestaande corona overtredingen.
- RWS heeft in overleg met KMar matrixborden langs de hoofdwegen in de grenszones geplaatst om de reizigersstroom te ontmoedigen.
- De KMar kan in hun MTV-controles mogelijk ontmoedigingsbeleid voeren door waarschuwingen/adviezen in hun handelingsrepertoire opnemen, uit ervaring van de zomer blijkt dat dit een gering effect heeft.
- KMar is door middel van reguliere MTV-controles aanwezig in grensregio's om grensverkeer te monitoren.

Reisadviezen – communicatie advies

- Communicatie over buitenlandse reizen congruent en gelijktijdig met besluitvorming 3/11 en mogelijke aankondiging 'Blijf zoveel mogelijk thuis' voor Nederland conform scenario 3 (of continueren 'beperk sociale contacten' uit scenario 1).
- Integrale boodschap reizen: in Nederland en buiten Nederland.
- Voorstel kan zijn om in de communicatie bij elk reisadvies te beginnen met de zinsnede: "de Nederlandse overheid adviseert om niet naar het buitenland te reizen."
- Voldoende ruimte (minimaal pas 24 uur na aankondiging) voor tijdig informeren branches, sectoren, buitenlandse posten en Caribisch deel van het Koninkrijk.
- Noemen van een einddatum om perspectief te bieden en om het draagvlak van het advies te vergroten > **X januari (voorstel 15 januari)**.
- Noemen dat eind van het jaar balans opgemaakt wordt: als de situatie in NL of in het buitenland dat toelaat - of mensen weer voorzichtig kunnen gaan denken aan vakanties in het buitenland.
- Reisadvies kan ook via online traffic management en DRIPS kan worden uitgedragen. Mogelijkheden van bijv. tekstkarren en fysieke borden bij grensovergangen.

Reisadviezen – communicatieboodschap:

Reis niet naar het buitenland tot medio januari, tenzij strikt noodzakelijk.

Naar buitenland

Scenario 1: Heel de wereld op oranje

Reizen naar het buitenland is een extra risico, ook deze winter (kerstvakantie?). Zelfs een tweede huis in het buitenland is een risico. Het virus is bijna nergens ter wereld onder controle. Neem het virus niet mee naar of terug uit het buitenland. Alle landen hebben een oranje reisadvies. Dit betekent dat alle niet-noodzakelijke reizen en het boeken van reizen worden afgeraden. Vakantie is geen noodzakelijke reis. Reis je toch (*PM afhankelijk van besluit: naar een gebied met een verhoogd risico*)? Ga dan bij thuiskomst 10 dagen in quarantaine.

Scenario 2: Gele en oranje reisadviezen

Reizen naar het buitenland is een extra risico, ook deze winter (kerstvakantie?). Zelfs een tweede huis in het buitenland is een risico. Het virus is bijna nergens ter wereld onder controle. Neem het virus niet mee naar of terug uit het buitenland. Niet-noodzakelijke reizen en het boeken van reizen worden afgeraden - ook naar gele gebieden. Vakantie is geen noodzakelijke reis. Reis je toch (*PM afhankelijk van besluit: naar een gebied met een verhoogd risico*)? Ga dan bij thuiskomst 10 dagen in quarantaine. Kleurcodes veranderen snel door epidemiologische situatie in het buitenland, dit betekent risico's rondom annuleringen bij het boeken van reizen.